

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

29 березня 2012 року

№12 (2988)

Уроки французької для українських студентів

У рамках Днів франкофонії 19 березня в НТУУ "КПІ" відбувся круглий стіл ректорів українських ВНЗ та представників Міжнародної агенції франкофонії. Участь у ньому взяли також представники Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерства закордонних справ України. Сеанс головних питань порядку денного були питання розширеного викладання французької мови в українських ВНЗ і поглиблення співпраці між українськими та французькими вишами.

Відкриваючи засідання круглого столу, ректор НТУУ "КПІ" Михайло Згуроцький розповів про програми співпраці з французькими вищими навчальними закладами та науковими установами, які вже існують, звернув увагу на програму подвійних дипломів, у якій бере участь КПІ, та згадав про інтенсивні курси французької мови для всіх студентів на базі факультету лінгвістики КПІ. Про програми співпраці, обмінів між нашими країнами, про діяльність Фран-

цузького інституту в Україні поінформувала присутніх радник з питань культури і співробітництва посольства Франції та директор Французького інституту в Україні Анн Дюрюфле. Виступ представника МЗС України Віктора Войтovicha був присвячений питанням міждержавної співпраці України та Франції, міжнародним програмам в освітньо-культурній сфері. Він, до того ж, навів статистику щодо того, як іноземні мови найбільше вивчають в Україні. Відповідно до неї в списку переваг молодих українців французька посідає третє місце.

В обговоренні взяли участь ректори і проректори ХНУ ім. Каразіна, ПДА-БА, НаУКМА, КНУ ім. Т.Шевченка, КНЛУ, ОНУ ім. І.Мечникова, КНТЕУ, КНЕУ, ДонНТУ, ХНЕУ, ЧНУ ім. Ю.Федьковича, ГДПІІМ, ДНУ ім. О.Гончара та РДГУ. Всі вони говорили насамперед про ситуацію із викладанням французької мови в їхніх навчальних закладах. Французьке бачення з питань вивчення та популяризації французької мови в Україні висловили Жиль Мамец – відповідальний за університетське співробітництво з Центральною, Східною та Південною Європою, Балканами, Туреччиною МЗСС Франції, а також Петро Стайнов – делегований директор з питань наукової політики бюро Східної та Центральної Європи АУФ.

На закінчення зустрічі аташе посольства Франції з питань університетського та наукового співробітництва Гійом Колен і аташе з питань співробітництва в галузі французької мови Франк Івер висловили задоволення з приходом організації такого круглого столу та сподівання на плідну співпрацю між університетами України та Франції.

Обговорення питань викладання французької та поглиблення співпраці між українськими та французькими ВНЗ було продовжено наступного дня на спільному семінарі НТУУ "КПІ" та Міжнародної агенції франкофонії.

Сергій Смольц

Запрошує IEZ імені Є.О.Патона

Учасники зустрічі

15 березня 2012 р. в Інституті електрозварювання імені Є.О.Патона НАН України пройшов "Ярмарок наукових професій", організований IEZ імені Є.О.Патона спільно з Відділенням цільової магістерської підготовки НТУУ "КПІ" для НАН України. Метою заходу було ознайомлення студентів IV курсу ФТІ, ХТФ, ФЕЛ, які мають намір стати науковцями, з провідним інститутом НАН України.

Студенти побували в демонстраційній залі IEZ імені Є.О.Патона, де ознайомилися з розробками інституту, зокрема, обладнанням для різноманітних видів зварювання (у тому числі для зварювання в космосі), приладами для неруйнівних методів діагностики матеріалів, технологіями нанесення покриттів.

Перед студентами виступив всеєвітній відомий учений, президент НАН України, директор IEZ імені Є.О.Патона академік Борис Євгенович Патон

ОСВІТА В ЯПОНІЇ: знайомство зблизька

20 березня в Центрі культури і мистецтв НТУУ "КПІ" пройшов ярмарок "Освіта в Японії". У церемонії відкриття ярмарку взяли участь Надзвичайний та Повноважний Посол Японії в Україні Тоїчі Саката, ректор НТУУ "КПІ" академік НАН України Михайло Згуроцький, а також представники Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства закордонних справ України, Міністерства освіти Японії та Українсько-Японського центру НТУУ "КПІ".

"Сьогодні ми є учасниками і свідками взаємопроникнення культур, освітніх і наукових сфер Японії та України, – наголосив під час церемонії відкриття ярмарку ректор НТУУ "КПІ" Михайло Згуроцький. – Це є запорукою майбутньої співпраці України і Японії заради збереження миру на Землі, заради розвитку з урахуванням вищих цінностей світової цивілізації та на засадах ідеології сталого розвитку".

Додамо, що особливу вагу цьогорічному ярмарку додало те, що проходив він у рік відзначення 20-ої річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та Японією.

Це вже другий ярмарок японських вишів в КПІ. Перший відбувся минулого року і засвідчив, що українським студентам надзвичайно цікаво все, що стосується культури, науки і освіти в Японії. Торішній ярмарок був затяжарений страшною трагедією – Великим східно-японським землетрусом та аварією на атомній станції Фукусіма-1, яка сталася в день його відкриття. Проте цього року зловисна тінь тих подій уже не впливала на настрої і загальну тональність ярмарку. Понад те, спогади і схожий досвід подолання ядерних випробувань, що випали на долі наших країн, зробив спілкування лише теплішим.

Організатором ярмарку виступив Українсько-Японський центр НТУУ "КПІ" за підтримки Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Посольства Японії в Україні, Міністерства освіти, культури, спорту, науки та технологій Японії, Японського агентства міжнародного співробітництва (JICA).

Про особливу роль, що відіграє нині Українсько-Японський центр університету у справі зміщення міжнародних зв'язків нашої держави, сказав у своєму вітальному слові директор Департаменту зв'язків із закордонним українством та культурно-гуманітарного співробітництва Міністерства закордонних справ України Володимир Яценківський: "На окрему увагу в контексті розвитку співпраці між Україною та Японією у сфері освіти і науки заслуговує діяльність Українсько-Японського центру Київського політехнічного інституту, яка значною мірою сприяє популяризації японської культури в Україні, реалізації конкретних українсько-японських проектів різноманітної спрямованості, встановленню прямих контактів між нашими народами".

Участь у ярмарку взяли університети Кіото, Оита, Нагоя, Ріцуемейкан, Тойо, Токіо, Хоккайдо, Цукуба та Шідзуока. Варто зауважити, що цього року заходи в рамках ярмарку не обмежилися лише презентаціями в залі та фойє Центру культури і мистецтв КПІ. Напередодні професори японських університетів прочитали студентам кілька лекцій з різноманітних дисциплін. Проте, основна його частина прийшлася, звісно, на 20 березня. Представники японських університетів спочатку зробили надзвичайно докладні презентації своїх навчальних закладів у Великому залі ЦКМ. А після закінчення офіційної частини біля стендів, що були розгорнуті у фойє, вони відповіли на численні запитання студентів і аспірантів, які виявили бажання більше ознайомитися з можливостями і умовами навчання в їх університетах.

Варто відзначити, що така форма здобуття знань з вищими країнами, яка на весь світ уславилася рівнем технологій і здобутків в науці (насамперед, звісно, у прикладних її галузях), припала відівідувачам ярмарку до смаку – біля стендів деяких університетів навіть утворювалися невеличкі натовпи. Проте жоден з них, хто виявив цікавість до тих або інших аспектів навчання в Японії, не залишився без відповіді. Дмитро Стефанович

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1
Дні
франкофонії
в НТУУ "КПІ"

Ярмарок
"Освіта в Японії"
Ознайомлення
студентів з IEZ
ім. Є.О.Патона

2
Курс професора
з Франції
"Вступ до
фізики ядерних
реакторів "

3
В.М.Сулайманову
– 75!

Конференція
з права на ФСП

B2B маркетинг
на ФММ

4
Відкриття
Спартакіади
Радомишль
Оголошення!

– випускник КПІ 1941 року. Він поділився своїми думками з приводу стану і реформування освіти в Україні.

З перспективними науковими напрямами Інституту електрозварювання студентів НТУУ "КПІ" ознайомилися заступник директора член-кореспондент НАН України, професор І.В.Крівцун, д.т.н. Г.С.Маринский (тел. 205-20-06), д.т.н. Ю.Н.Ланкін (тел. 200-11-19), к.т.н. А.А.Грудз (тел. 289-06-60), к.т.н. П.Н.Чертко (тел. 205-23-56), представник ради молодих учених.

Особливий інтерес слухачів викликали повідомлення про технологію зварювання живих тканин, плазмові процеси, проблеми імітаційного комп'ютерного моделювання фізичних процесів у технологіях зварювання, міжdisciplinarni дослідження на стику технологій, фізичного матеріалознавства та комп'ютерного імітаційного моделювання, демонстрації видатних досягнень учених інституту в розробці космічних технологій, про роботу ради молодих учених.

Студенти, які оберуться для себе шляхи навчання в цільовій магістратурі на базі IEZ імені Є.О.Патона і успішно складуть вступні іспити до Відділення цільової магістерської підготовки НТУУ "КПІ" для НАН України, зможуть з 1 вересня поточного року почати навчання в цільовій магістратурі. Попередньо вони можуть обговорити свої плани за зазначеними телефонами, а також особисто із проф. Ігорем Віталійовичем Крівцуном за телефоном 205-20-75.

Інф. "КП"

Курс професора М. Шуа "Вступ до фізики ядерних реакторів" у КПІ

Новий проект команди програми "Еврика" та Наукового товариства студентів та аспірантів НТУУ "КПІ" – курс "Вступ до фізики ядерних реакторів" професора Мішеля Шуа, офіційного представника Інституту радіаційного захисту та ядерної безпеки Франції в Центральній та Східній Європі (IRSN) – офіційно розпочав своє життя 23 лютого 2012 року в залі засідань Адміністративної ради у стінах 6-го корпусу НТУУ "КПІ".

Першим привітав усіх присутніх професор Михайло Захарович Згуровський, ректор НТУУ "КПІ". Керівник вишу зазначив, що Україна і Франція обидві інтенсивно використовують ядерну енергетику як ресурс електроенергії і разом мають розвивати цю галузь науки та промисловості. З огляду на це, курс професора Шуа має неабияке значення саме для українських студентів, адже знайомить з новими підходами у фізиці ядерних реакторів, розробленими французькими фахівцями, підкresлив М.З. Згуровський.

В.М. Пугач, завідувач відділу фізики високих енергій Інституту ядерних досліджень НАН України зазначив: "Я запропонував проводити цей курс в університеті "КПІ", тому що мені здається, у цьому виши є доволі велика студентська спільнота, яку цікавить майбутнє, яку цікавить наука". Професор Пугач наголосив на тому, що ядерна енергетика має стати безпечною. Щоб реалізувати цю мету, необхідно виховати нове покоління вчених-фізики, які б змогли досягти цього ідеалу.

Виступає проф. Мішель Шуа

Професор Мішель Шуа, лектор курсу, акцентував увагу на тому, що Україна, яка пережила аварію на Чорнобильській АЕС – техногенне лихо, що не мало прецеденту в історії людства, – однією з перших має опікуватися безпечною ядерної енергетики. Сьогодні на території України функціонує чотири атомні електростанції з п'ятнадцятьма енергоблоками, що виробляють близько 50% електроенергії країни. Виявилося, що за кількістю атомних реакторів Україна посідає десяте місце у світі та п'яте у Європі. А от 75% електроенергетичних потреб Франції задовольняють п'ятдесят вісім атомних реакторів, отже, представники Французької держави можуть дати справді важливі поради щодо використання ресурсів ядерної енергетики.

Олексій Пасічний, керівник програми "Еврика", голова Наукового товариства студентів та аспірантів, підкresлив, що даний проект можна розглядати як своєрідну інвестицію в майбутнє. Сьогодні студентам дарують можливість безкоштовної участі в курсі з проблем ядерної фізики, а через кілька років від них чекатимуть плідної та наполегливої праці.

Такі слова надихають, чи ж не так?

Один зі слухачів курсу зізнався, що спочатку не наважувався на участь через свою англійську. Втім, нерувати і почувати себе обділеним не довелося – професор Шуа говорив чітко, впевнено й доступно. Перше заняття завершили оплески, а отже, "учням" сподобалося.

Гарячий момент лекції: "Чому рівні стабільноті ізотопів урану 235

і 238 різні? Хто відповість?" – гіпотези, аргументи на користь цих гіпотез, докази і міркування так і сиплються... Усім давно відомо, що істинна народжується в суперечці. Фізика ядерних реакторів настільки захопила, що заняття ніяк не могло завершитися вчасно. Надто багато запитань виникло в учасників у процесі навчання.

Великий плюс заходу – створення спільноти студентів, які справді цікавляться ядерною енергетикою.

Таке об'єднання людей зі схожими інтересами завжди дарує добре плоди – нові ідеї, проекти, підходи. Існування ком'юніті – один з потужних важелів розвитку будь-якої сфери людського існування, бо працювати в колективі майже завжди легше, ніж наодинці.

Добрий крок уперед – молоді думаюти, мислять, аналізують. Можливо, вони – науковий кістяк галузі ядерної енергетики України вже за якихось 20 років. Може, не тільки ядерно... Цікаво, що далеко не всі слухачі курсу – фізики за фахом. ФАКС, ПІСА, ФЕЛ, ТЕФ, ХТФ, ММІ, ФТІ... – студенти цих факультетів КПІ вважають курс професора Шуа корисним для свого професійно-

го росту. До речі, хоча КПІшників найбільше серед учасників, але колег з КНУ ім. Тараса Шевченка та Національного університету біоресурсів і природокористування України було також чимало.

Курс професора Шуа вельми цінний і потрібний. Безкоштовна можливість послухати лекції фахівця високого класу, та ще й за кордону – велика рідкість. Завдяки зусиллям організаторів курсу таку можливість отримали не лише КПІшники, але й більшість міста Києва – реєстрація для участі в курсі була вільною.

Слухачів, яких хвилює ядерне, та взагалі енергетичне майбутнє світу, організатори – Наукове товариство студентів та аспірантів НТУУ "КПІ" та команда програми "Еврика" – запрошуєть взяти участь у стрімі "Енергетика майбутнього" 7-ої Літньої школи "Досягнення та застосування сучасних інформатики, математики та фізики" (<http://summerschool.ssa.org.ua>), яка проходить з 16 по 21 серпня 2012 року в НТУУ "КПІ". До речі, у Літній школі-2012 Мішель Шуа викладатиме саме на стрімі "Енергетика майбутнього".

Хоча заняття тільки-но розпочалися, вже пізнано обговорено чимало, але попереду ще більше досі незнаного.

Хочеться вірити, що цей курс – пioner у серії подібних. Він надихає на відкриття, роботу думки. Він створює шанс на стабільний розвиток, на впевнений крок у майбутнє.

**Підготувала Євгенія Кугук,
член НТСА,
представник команди "Еврика"**

Рецензія – об'єктивна оцінка якості чи проста формальність?

Однією з основних вимог публікації наукової статті є наявність на неї позитивної рецензії.

Існують різні підходи до рецензування рукописів, що надходять на адреси редакцій наукових журналів. Одним з найбільш простих є наявність серед авторів підготовленої статті доктора наук (іноді навіть з наукової спеціальністю), далеко від предмета проведених досліджень). Така вимога, наприклад, існує в "Східно-Європейському журналі передових технологій" (м. Харків), який стає дедалі популярнішим передусім серед здобувачів наукових ступенів, осікльки його випуски друкуються в чітко визначені терміни. Проте, в цьому випадку існує певна загроза, що з метою "приховання" відверто "слабкого" матеріалу автори можуть просто долучити до співавторства навіть не причетних до проведених досліджень осіб (іноді навіть без їхнього відома). В інших випаднях, наприклад, Сибірського відділення Російської академії сільськогосподарських наук (Російська Федерація) не підлягають рецензуванню статті членів Россільського академії, якщо член академії є єдиним або першим із співавторів публікації (у цьому разі член академії, безумовно, є висококваліфікованим фахівцем у відповідній галузі знань).

Наступним варіантом у питанні рецензування рукописів є вимога журналів щодо обов'язкової наявності серед супровідних документів рецензії фахівця у відповідній галузі знань. При цьому зазвичай бажано є рецензія доктора наук, хоча береться до уваги думка і кандидата наук, причому часто приймаються рецензії фахівця не лише з організації, де працює автор (співавтор) статті, а й навіть фахівця цього самого підрозділу, зокрема кафедри вищого навчального закладу або відділу науково-дослідного інституту (наприклад, журнал "Хімічна промисловість України").

Більш високим рівнем розгляду редакціями рукописів наукових праць є вимога внутрішнього закритого рецензування. У цьому разі наявність рецензії від автора не вимагається, а рецензента призначає редакція журналу зазвичай з числа штатних докторів наук відповідного профілю організації, яка є засновником наукового видання (наприклад, "Наукові вісті Національного технічного університету

України "Київський політехнічний інститут"). При цьому в більшості випадків рецензент автору не відомий, а іх спілкування між собою (за потреби) здійснюється тільки в письмовому вигляді виключно через редакцію.

Але найбільш досконалою є практика розгляду рукописів журналами, які міцно закріпилися в численних рейтингах наукових видань. Так, звичайно у світовій практиці є попередня розсылка авторами своїх рукописів провідним ученим (тим більше, що сучасні інформаційні технології для цього надають майже необмежені можливості), а також апробація матеріалів статті на різноманітних конференціях. Це надає автору можливість не лише вчасно з'ясувати певні недоліки підготовленого матеріалу, а й завдяки рекомендаціям фахівців, істотно поліпшити першій варіант рукопису перед його поданням до журналу. Після остаточної підготовки автор відправляє рукопис до редакції журналу. При цьому чи не єдиною перепоною може бути наявність у матеріалах статті державної таємниці; але нині деякі журнали або взагалі не вимагають акта експертизи про можливість опублікування матеріалів у засобах масової інформації, або в крайньому випадку вимагають відповідну заяву автора (наприклад, журнал "Хіміческое и нефтегазовое машиностроение", Російська Федерація).

Отриманий редакцією рукопис далі надається одному або декільком незалежним експертам – фахівцям у відповідній галузі науки та техніки. Експерти зазвичай вибираються "зі сторони" і часто за допомогою спеціально розробленої бази даних, що робить проведення експертизи максимально об'єктивним та неупередженим. Нерідко надані автором матеріали направляють для розгляду декільком (зазвичай двом-трьом) рецензентам, у тому числі і дослідникам, на чиї публікації є посилання в рецензованій статті.

Цей підхід останнім часом почали активно впроваджувати численні журнали нашого сусіда – Російської Федерації, у результаті чого індекс цитування опублікованих у них статей стрімко підвищився, а самі вони (а точніше їх англомовні версії) міцно закріпилися в різних наукометрических базах даних наукових видань. Подіб-

ковців, чиї результати досліджень періодично друкуються у визнаних науковою спільнотою виданнях.

З огляду на викладене, хочеться навести основні вимоги Європейської асоціації хімічних і молекулярних наук (EuCheMS) щодо рецензування рукописів наукових публікацій* (переклад з російської між. – I.M.).

"Рецензенти відповідають за виконання таких вимог:

1. Розглядати свою роботу над рукописом як конфіденційну. У тому випадку, якщо рецензент консультується з колегами із приводом рецензованого рукопису, він зобов'язаний довести це до відома редактора.

2. Повернути або знищити рукопис і інформувати редактора про те, що рецензент вважає себе недостатньо квалифікованим для його рецензування або не може прорецензувати рукопис у межах відведеного для цього часу.

3. Винести об'єктивне судження про рецензований рукопис у межах відведеного для цього часу. Рецензент не повинен висловлювати у своїй рецензії будь-які критичні зауваження персонального характеру.

4. Повернути рукопис редактору без відгуку за наявність конфлікту інтересів. Зокрема, рецензент не повинен рецензувати рукописи, автором або співавтором яких є особа, з якою рецензент перебуває в тісних особистих або професійних відносинах, якщо можуть виникнути обґрунтовані сумніви в тому, що ці відносини можуть вплинути на висновок, що виноситься рецензентом.

5. Пояснити своє судження про рецензований рукопис і підкріпити своє судження так, щоб редактори та автори могли зрозуміти, на підставі яких міркувань ці судження були внесені, і за потреби зможливо аргументувати вже опубліковану статтю.

6. Інформувати редактора про будь-яку подібність між рецензованим рукописом та іншою, вже опублікованою або такою, що розглядається в іншому журналі, статтєю.

7. Забезпечити конфіденційність будь-яких неопублікованих даних, їх інтерпретацію або іншу інформацію, що міститься в статті, і не використовувати відомості, що містяться в рецензований неопублікований праці, у своїх власних дослідженнях.

8. У межах своєї поінформованості терміново довести до відома редак-

тора те, що розглянутій рукопис містить запозичені матеріали або сфаєлсифіковані дані.

9. Не залишати в себе копії й не копіювати рецензовані рукописи в будь-якій формі, щоб уникнути порушення вимог документів, що регулюють авторські права.

10. Повідомляти про всі випадки конфлікту інтересів, які можуть виникнути.

Як бачимо, у науковому світі існує багато підходів до оцінювання якості підготовлених для опублікування рукописів, проте в негласній боротьбі за високе місце в рейтингах наукових журналів існує стійка тенденція до забезпечення ними професійного, неупередженого і всебічного аналізу відповідних матеріалів. І, якщо ми хочемо, щоб про результати досліджень вітчизняних науковців світова наукова спільнота такі дізналася (а для цього є всі підстави), то чи не наст� уже час переглянути підходи до публікації цих результатів з метою не лише оцінювання відповідним

ВІТАЄМО! ВІТАЄМО!

Віктору Миколайовичу Сулейманову – 75!

Професор Віктор Миколайович Сулейманов – завідувач кафедри електротехнічних мереж і систем у 1975–2011 рр. – святкує своїй поважний ювілей.

Народився В.М.Сулейманов 29 березня 1937 р. у м. Ростов-на-Дону. На фронтах Великої Вітчизняної втратив батька. У 1958 р. з відзнакою закінчив енергетичний факультет Ростовського на-Дону інституту інженерів залізничного транспорту. Доля вирішила випробувати на міцність молодого спеціаліста і закинула його на Далекий Схід у м. Комсомольськ-на-Амурі, де він працював інженером Далекосхідної районної електричної мережі. Набувши практичного і життєвого досвіду, В.М.Сулейманов продовжив роботу старшим інженером у проектному інституті, а потім – молодшим співробітником у науково-дослідному інституті в Донецьку. Любов до науково-дослідної роботи привела В.М. Сулейманова у 1962 р. до Київського політехнічного інституту, він вступив до аспірантури при кафедрі електротехнічних мереж і систем. Науковим керівником молодого науковця став видатний фахівець у галузі передачі електричної енергії професор, д.т.н. В.Г.Хомський. Після закінчення аспірантури Віктор Миколайович як перспективний науковий та педагогічний працівник продовжив роботу на кафедрі, де в 1967 р. захищив кандидатську дисертацію.

У 1969 р. ректорат і партком КПІ направляють молодого вченого на педагогічну роботу у Гінейську Демократичну Республіку, де В.М.Сулейманова було обрано деканом електротехнічного факультету та завідувачем кафедри енергетики Конакрійського політехнічного інституту (м. Конакрі). Тут повністю розкривається його талант як організатора та керівника. З честю виконавши свій інтернаціональний обов'язок, Віктор Миколайович у 1972 р. повертається до Київської політехніки у вченому званні доцента та в 1975 р. призначається за-відувачем кафедри. Під керівництвом професора В.М.Сулейманова кафедра електротехнічних мереж, яку він очолював

протягом 36 років, стає однією з найкращих на факультеті.

За час роботи в КПІ професор В.М.Сулейманов виявив себе як висококваліфікований лектор і методист, талановитий учений та організатор навчального процесу. Під його керівництвом на кафедрі підготовлено більше двох тисяч бакалаврів,

спеціалістів та магістрів. Декілька дипломів випускників, виконаних під керівництвом В.М. Сулейманова, є переможцями конкурсів за фахом кафедри. Відчyn професору і його безпосередні учні – п'ять кандидатів технічних наук. Віктор Миколайович розробив ряд нових лекційних курсів з основних дисциплін кафедри, опублікував кілька десятків методичних вказівок, сім навчальних посібників, деякі з грифом МОН України. Такий же гриф мають і два видання підручника "Електричні мережі та системи". У 1976–1984 рр. за завданням Міністерства освіти та науки України проф. В.М.Сулейманов впровадив у навчальній процес вищої школи розроблену ним методику вдосконалення та оптимізації підготовки спеціалістів у електротехнічних вузах. Він є автором наукової об'єднаної концепції створення в Україні Національного енергетичного інституту.

В.М.Сулейманов є видатним ученим у галузі теорії аналізу, оптимізації та управління різними режимами роботи об'єднаних енергетичних систем та їх міжсистемних зв'язків. Він очолює наукову діяльність кафедри та є автором більше 250 наукових праць та п'яти монографій. Віктор Миколайович є активним раціоналізатором та винахідником. Його доброправ належує вісім патентів. Наукові дослідження В.М.Сулейманова присвячені багатокритеріальній оптимізації режимів роботи енергосистем, проблемам обчислювальної підтримки диспетчерських рішень при керуванні енергетичними об'єднаннями в нормальних та надзвичайних ситуаціях на базі експертних систем штучного інтелекту, розробці стратегій розвитку Національної енергетичної системи України на найближчі та віддалені перспективи.

Проф. В.М.Сулейманов брав участь у роботі Міжнародного симпозіуму Європейської економічної комісії ООН (м. Алма-Ата, 1974 р.), був експертом електротехнічної комісії ООН у Гінейській Демократичній Республіці, на-городжений відзнакою Міністерства СРСР та ВІЦРІС "За відмінні успіхи у сфері вищої освіти СРСР" (1987 р.), має почесне звання "Заслужений викладач НТУУ "КПІ" (1998 р.) та ін. Високе вимогливість передусім до себе, своїх підлеглих, високий професіоналізм і принципів, працювигість та цілеспрямованість у досягненні поставленої мети здобули професору В.М. Сулейманову авторитет і повагу з боку викладачів, співробітників та студентів факультету.

Ректорат, факультет електроенерготехніки та автоматики, колектив кафедри електротехнічних мереж і систем, співробітники та студенти Київської політехніки вітають Вас, шановний Вікторе Миколайовичу, зі славним 75-літтям. Знімчи Вам міцного здоров'я та довголіття, втілення в васівших мрій, добробуту та злагоди Вашій родині, успіхів у науковій та педагогічній роботі на благо нашого університету та електроенергетики нашої рідної України.

Конференція з права на ФСП

14 та 15 березня 2012 року на базі факультету соціології та права відбулась II Міжнародна науково-практична конференція "Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації Української держави", до організації якої долучились члени Ліги студентів Асоціації правників України.

Наукова проблематика конференції охоплювала весь спектр актуальних проблем у сфері права, що існують, наразі, в нашій державі: від правовідносин у господарській та кримінальній галузях до інтелектуального права і міжнародних відносин. Та на пленарному засіданні й секціях порушувались і набагато ширі, і одночасно конкретні питання з правових відносин, які стосувалися трудового права, недоліків пенсійної системи України, можливостей шляхів їх вдосконалення та інших гострих соціальних проблем.

Серед учасників конференції були студенти, викладачі, науковці з багатьох навчальних закладів України, а також представники Інституту державі і права ім. В. М. Корецького НАН України, а завідувач відділу теорії держави і права цього інституту Н. М. Оніщенко виступила із доповіддю на пленарному засіданні. На другий день проведення конференції, 15 березня, були організовані майстер-клас, тренінг, круглий стіл та брейн-ринг на правову тематику. Загалом другий день мав більш невимушшний характер та був спрямований на спілкування і обмін досвідом між учасниками конференції. **Інф. "КП"**

В2В маркетинг на ФММ

Шоста Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих учених "В2В-маркетинг" відбулася 23-25 лютого на базі кафедри промислового маркетингу НТУУ "КПІ". Її учасниками стали молоді науковці з Києва, Дніпропетровська, Сум, Донецька, Рівного та Тернополя. До програмного комітету конференції ввійшли: проф. С.О.Солнцев, доценти О.В.Зозульов, Т.Г.Діброва, Н.В.Язвінська, ст.викл. О.В.Черненко.

Роботу конференції було організовано в 5 секціях, де розглядалися: актуальні проблеми промислового маркетингу в сучасних умовах; інноваційний маркетинг у сучасному науково-технічному середовищі; стратегічний маркетинг та маркетинговий менеджмент; маркетингові дослідження; брендинг та маркетингові комунікації. До розгляду було подано близько 150 тез доповідей, з яких 120 відібрали для публікації у збірнику. За результатами роботи визначили кращих: перше місце – Сергій Фед'ко (1-ша секція), Антон Косолапов (5-та секція) та Катерина Скородан (4-та секція), друге місце – Олексій Артеменко (5-та секція), Юлія Яворська (3-тя секція) та Марія Кулікова (4-та секція), третє – Марія Рягузова (5-та секція) та Микола Макаренко (4-та секція).

Протягом трьох днів проходили майстер-класи від провідних маркетологів та економістів України: Оксани Тюпи, директора з розвитку "Школи реклами та проблема працевлаштування"; Юрія Ширіна, генерального директора "Агентства індустриального маркетингу" ("Найперспективніші професії у сфері збору і обробки маркетингових даних у 2020 р."); Павла Константинова, директора компанії "ТехноОйл"; Марини Григораш-Державської, бренд-менеджера ПАТ "Оболонь"; Ірини Лілік, генерального директора Української асоціації маркетингу ("Саморегулювання ринкових маркетингових досліджень"); Євгена

Від наукової ідеї до авторського права

Сучасна інформатика широко використовує псевдовипадкові числа в різноманітних застосуваннях – від методу Монте-Карло та імітаційного моделювання до криптографії. Головним чином, псевдовипадкові числа генерують на комп'ютерах за допомогою рекурсивних алгоритмів. Такий спосіб має багато переваг, але є і недоліки, одним з яких є недостатня "захищеність" псевдовипадкових чисел, адже кожен, хто знає алгоритм генерації, може відтворити таку саму послідовність..

У тих випадках, коли "секретність" має вирішальне значення, використовують методи, що базуються на фізичних процесах. Знайти фізичне джерело "справжніх" випадкових чисел важко, Фізичні числа, такі як детектори подій іонізуючої радіації, дробовий шум у резисторі або космічні випромінювання, можуть бути таким джерелом.

На кафедрі математичного аналізу та теорії ймовірностей ФМФ проф. О.І. Клесов разом зі студентами-магістрами Оленою та Леонідом Ізюмцевими запропонували використовувати тепловий шум у приладах, які забезпечують

функціонування бездротових мереж зв'язку Wi-Fi. Тепловий шум в електронних приладах використовувався і раніше для генерації випадкових чисел: фірма Toshiba випустила такий прилад на базі плати PCI. Ідея молодих учених та їхнього керівника набагато ефективніша, оскільки не потребує додаткового обладнання і набагато простіша в реалізації. Іншою перевагою методу є те, що він дозволяє отримувати випадкові числа з різним статистичним розподілом.

Нещодавно проф. О.І. Клесов та його учні отримали державне свідоцтво про реєстрацію авторського права (№ 42269 від 15.02.2012). Магістерські дисертації Олени та Леоніда Ізюмцевих, які будуть захищатися у травні цього року, містять результати імовірністів тестів, які підтверджують емпіричні передбачення стосовно розподілу процесу теплового шуму, використання якого запропонували автори.

Побажаємо творчому колективу подальших успіхів!

Інф. кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей ФМФ

31 січня 2012 року в Україні стартувала громадська інформаційна кампанія проти ксенофобії і расизму "Відчуй культивне розмaitтя". Долучаючись до цієї важливої акції, викладачі кафедри філософії ФСП та Політехнічного ліцею НТУУ "КПІ" 22 лютого 2012 року провели спільні науково-методичний семінар "Расизм: витоки, історія, сучасність".

Відкриваючи семінар, доцент ФЛ, кандидат історичних наук Л.Я.Лук'янчук звернула увагу на те, що расизм і ксенофобія базуються на неповазі до інших культур та цінностей, тому краюно зброяю проти цього зла є освіта. Про виникнення расизму і його різновиди розповів заслужений учитель України, двічі лауреат Сорівських премій М.Ф.Цепух. З додівкою "Сексизм та расизм як прояв ксенофобії" виступила кафедра філософії ФЛ, кандидат філософських наук Ю.В.Стребкова.

ХХ століття, незважаючи на швидкий розвиток освіти і науки, не тільки не вирішило проблему расизму, але й загострило її до масштабів глобальної катастрофи – підкresлив, що він засновано на відсутності та неповазі до інших культур та цінностей, тому краюно зброяю проти цього зла є освіта. Про виникнення расизму і його різновиди розповів заслужений учитель України, двічі лауреат Сорівських премій М.Ф.Цепух. З додівкою "Сексизм та расизм як прояв ксенофобії" виступила кафедра філософії ФЛ, кандидат філософських наук Ю.В.Стребкова.

Відображенням проблем расизму у світовому літературному процесі була присвячена доповідь учителя В.В.Камишева. Зупинившись на творчості таких всесвітньо відомих письменників, як Даніель Дефо, Генрі Лонгфелло, Фенімор Купер, Гарріет Бічер-Стюарт, Джон Лондон, Редьярд Кілпінг, Олександр Грибоедов, доповідач звернув увагу на випадки як пропаганди, так і засудження расизму в літературі Англії, Франції, США, Росії XVII-XIX ст.

Л.Я.Лук'янчук, доцент ФЛ

"Ми різні, але ми рівні", – саме з такого висловлювання розпочала свою доповідь "Правовий аспект боротьби з проявами расизму в Україні" вчителя правознавства В.В.Жигинас. Забезпечення прав людини незалежно від раси, статі, мови, етнічного походження, національності або релігії, – сказала доповідач, – є фундаментальним принципом міжнародного законодавства в галузі прав людини, а расизм зводить наївесь саме поняття загальних прав людини. Згідно з міжнародними правозахисними законами, держави зобов'язані боротися з проявами дискримінації у будь-якому вигляді. Україна є учасницею ряду договорів з прав людини, які мають безпосереднє відношення до росової дискримінації. Серед них – Міжнародний пакт про громадянства та політичні права (МПГП), прийнятий 16 грудня 1966 року, Європейська конвенція захисту прав людини та основних свобод (ЄКПЛ) 1966 року, Міжнародний пакт про економічні, культурні та соціальні права (МПЕКСП), Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації жінок і Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації.

15 березня в спортивному комплексі університету відбулося відкриття традиційної Спартакіади НТУУ "КПІ" 2011/2012 навчального року серед студентів.

З вітальним словом до учасників урочистого параду відкриття звернулися начальник відділу навчально-виховної роботи ДНВР О.О. Семінський та голова профспілкового комітету студентів А.Ю. Гаврушкевич. Вони привітали студентів і вболівальників з початком фінального етапу університетських змагань та побажали студентам і викладачам успіхів у спортивній та оздоровчій діяльності.

Відкрили урочистий парад традиційні показові виступи переможців національних та міжнародних змагань – студентів збірних команд з видів спортивної аеробіки. В урочистій ході

Відкриття Спартакіади НТУУ "КПІ"

параду крокували переможці минулорічної Спартакіади – курсанти ВІТІ, срібні призери – студенти ТЕФ та бронзові призери – студенти ФММ.

Піднімай пропор на честь відкриття Спартакіади було довірено чемпіонці України зі спортивної аеробіки, студентці факультету прикладної математики Юлії Сташко та чемпіону України з боротьби "Алиш", призеру Других Європейських ігор з боротьби, кандидату до олімпійської збірної команди України – студенту ММІ Андрію Нікітченку.

Після офіційної частини відкриття перед вболівальниками та студентами виступили учасники пісенного телешоу – гурт "Фарби" у супроводі показових виступів студентів національного відділення з аеробіки. Далі свої спортивні навички в елементах гімнастики та акробатики продемонстрували студенти відділення спортивної гімнастики.

Наприкінці церемонії відбулося нагородження переможців та призерів Спартакіади університету зі стрільби з лука, що вже відбулася. Ними стали серед чоловіків:

Серед географічних назв України чимало таких, що відображають глибинну суть явищ і подій, пов'язаних із даною місцевістю. Таким є містечко Радомишль на Житомирщині – одне з найстаріших в Україні, як стверджують археологи, люди тут жили близько 30 тис. років тому. Згадується воно і в Іпатіївському літописі 1150 р., з XVI ст. – Радомисль, 1946 р. – Радомишль.

Радість душі – Радомишль

У давнину

У 1612 р. монахи Києво-Печерської лаври під керівництвом архімандрита Єлісея Плетенецького заснували в Радомислі першу в центральній Україні фабрику з виготовлення паперу – папірно, яка використовувала енергію води. Вона слугувала й обороною спорудою. Товщина стін сягала 1,5 м, з усіх боків її оточувала вода, всередині било підземне джерело, а природний фундамент виявляє гранітної плити, що сягала вглиб на кілька кілометрів, унеможливлював підкоп.

Місцевий папір, виготовлений з крошиви та льону з додаванням лушпиння цибулі й часнику, був міцним і довговічним. Річкою Микою, на якій і стоїть споруда, потім Тетеревом – далі Дніпром цей папір доставляли в другарню Києво-Печерської Лаври. У другій половині XVII ст., під час козацьких повстань, папірно було зруйновано. Наприкінці XIX ст. на руїнах фабрик-фортець спорудили млин із червоної цегли. Він працював з перервами близько 90 років, поки зовсім не зупинився і занепав.

У наш час

У 2007 р. рештки папірні-млина викупило подружжя українських меценатів і колекціонерів Шереметьєвих-Богомолець (Ольга Богомолець є відомим лікарем у п'ятому коліні, громадським діячем, бардом тощо). За три роки було виконано колосальний обсяг робіт: вивезено 60(!) КаМАЗів сміття, замінено перекриття, дах і

вікна, добудовано вежу, створено систему каналів з містками, штучний острів у формі серця (розгледіти його можна з верхніх поверхів вежі), насаджено парк, встановлено скульптури і т.п. – створено історико-культурний комплекс "Замок Радомисль". Нині замок є величавою архітектурною спорудою площею 2500 кв.м. з інтер'єрами XVII–XIX ст. За словами господарів, всі необхідні для реставрації елементи створювалися вручну за старовинними технологіями. Шпилі вінчають прaporи з гербом Богомольців, які впродовж століть мешкали на Поліссі. Молодята, які нині беруть шлюб у замку, на острові-серці висаджують своє дерево, за яким потім доглядають.

У замку розташували Музей домашньої ікони (з колекції господарів), концертну залу з каміном на 150 місць,

трапезну, готельні номери. До речі, про залу: коли в технічному приміщенні висотою 6 м розібрали пеперкітту, виявилось, що вони мають унікальну акустику – тепер тут влаштовують камерні концерти. Коли ж намагалися видалити частину гранітної брили, на якій зведено споруду, у куточку почало бити джерело. Там живе жабка Гертруда. Мабуть, це єдиний концертний зал з джерелом. Під дахом вежі, куди ведуть близько 200 спіральних сходів, влаштовано оглядовий майданчик і висить дзвін, його металевим голосом кожен, хто дістався гори, може поділитися своєю радістю з небом і людьми. Незабаром запрацює і папірня, де за старими рецептами з тих же складових відвідувачі зможуть самостійно виготовити папір.

Сьогодення

Унікальність комплексу не лише в обсягах виконаних робіт та успішному пристосуванні покинутої споруди. Унікальним є Музей української домашньої ікони, аналогів якому немає у світі. У колекції представлено кілька сотень ікон XVII–XX ст. майже з усіх регіонів країни.

Домашні ікони створювалися і перебували в родинах. Їх писали народні майстри, які часто не володіли церковними канонами іконо-пису. Зображені ліки виражали живі емоції, часто скідалися на домочадців. Як розповідають екскурсоводи, українці не боялися Бога, а любили його. Одна

справа – не грішили з остраху на Божу кару, зовсім інша – жити в праведності з любові до Ньюго. Ікони часто прикрашали мальованими квітами, а іноді й святковими шатами. Є в музеї зображення, вирізьблені на камені або дереві, написані на дереві або склі, викарбувані на металі. Є ікони вінчальні, козацькі ковчеги, ті, з якими подорожували, на яких повітуха перерізала пуповину немовлят та багато інших.

"Замок "Радомисль", разом із об'єктами Львова, Луцька, Рівного і Києва, включені до туристичного маршруту "Великий культурний шлях Ради Європи". Гарно тут у будь-яку пору року. Тож якщо вибираєте, чому присвятити вихідний, згадайте про Радомишль – місце, де відпочиває і радіє душа.

Н.Вдовенко

1-ше місце – команда ФПМ, 2-ге місце – ТЕФ, 3-те місце – ФІОТ; серед жінок: 1-ше місце – команда ВПІ, 2-ге місце – ФСП, 3-те місце – ФТІ.

Ю.В. Новицький,
головний суддя спартакіади,
завідувач кафедри спортивного відосконалення

Оголошення!

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України продовжує конкурс з відбору на навчання у 2012 році студентів та стажування аспірантів, науково-педагогічних працівників у провідних ВНЗ та наукових установах за кордоном за рахунок державного бюджету.

Докладна інформація на сайті МОНмолодьспорту України: <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/pro-ministerstvo/normativno-pravova-baza>.

В НТУУ "КПІ" діє комісія з відбору, до якої учасники конкурсу мають подавати визначені МОНмолодьспорту України документи:

студенти – до Кучинської Тетяни Сергіївни, тел. 454 99 55, каб. 13 (енергокрило головного корпусу), vam@kpi.ua;

аспіранти – до Лебеденко Валентини Миколаївни (аспірантура), тел. 236 21 49, 20-38, каб. 247-1, aspiratura@kpi.ua;

наукові та науково-педагогічні працівники – до Пасічного Олексія Михайловича, тел. 406 80 14, корпус № 6, кімната 318, pasichny@wds.org.ua.

Кінцевий термін подачі документів 15 квітня 2012 року.

Оголошено конкурс на міжнародну парламентську молодіжну стипендію (IPS) для проходження практики в Німецькому Бундестазі.

Докладна інформація на сайті: www.bundestag.de/ips.

Увага, продовжено конкурс!

"ВИНАХІД РОКУ – 2012" НТУУ "КПІ"

Конкурс проводиться за такими категоріями:

"Кращий винахід року", "Кращий винахід року серед молоді".

Конкурсні матеріали подаються до відділу з питань інтелектуальної власності НТУУ "КПІ".

Повна інформація на офіційному сайті: <http://kpi.ua/norma-invention>.

За додатковою інформацією звертатись: м. Київ, проспект Перемоги, 37, корпус 6. Виставковий комплекс НТУУ "КПІ", кімната 18 та 8.

Телефон: (044) 454-91-01, (044) 236-40-56. E-mail: vystavka.patent@kpi.ua

Прийом конкурсних робіт триває до 30 квітня включно.

Бажаємо учасникам конкурсу "Винахід року – 2012" творчої наслаги!

Увага, конкурс!

НА КРАЩУ СТУДЕНТСЬКУ НАУКОВУ СТАТТЮ ОГОЛОШУЄ

журнал "Енергополітика. Нефть и Газ" спільно з НТУУ "КПІ"

Хочеш, щоб про тебе знали професіонали в галузі енергетики України та усього світу? Напиши статтю на одну з тем:

1. Екологія та чиста енергетика.

2. Енергетичний аудит будівель та енергозбереження.

3. Управління енергospоживанням / енергетичний менеджмент.

Переможець отримає приз від спонсора конкурсу, а журнал надrukue статтю безкоштовно.

Ініціатором проведення конкурсу виступила студентська ПР-група програми "Енергоефективні університетські містечка". Програма здійснюється як складова Проекту "Реформи міського теплозабезпечення в Україні", який реалізується Інститутом місцевого розвитку в рамках проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

Вимоги до учасників:

Авторами статей можуть бути студенти та аспіранти НТУУ "КПІ" (до розгляду приймаються одноосібні роботи). До 15 тис. знаків з пробілами. Мова – російська.

Статті приймаються до 13 квітня.

Статті в паперовому (з підписом автора) та електронному вигляді надсилали на адресу: м. Київ, вул. Борщагівська 115, корп. 22, кім. 620 (для Олени Шевченко) або alenashchegchenko@ukr.net.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного
університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@kpi.ua
тел. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

I.Й.БАКУН
Л.М.КОТОВСЬКА

</div